

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

49. Cum in regno sit magna penuria carnis & in perniciem rei frumentariae
in dies plura animalia macilentur, dubitatur, an sine metu
excommunicationis liceat emere à Turcis supra dicta animalia, & ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

in Bulla. Cum enim *ibi* Pontifex dixisset, Necnon alios, qui Turcas de rebus concernentibus statum, certiores faciant; adjicit: Illisque ad id consilium, aut auxilium præstant: sed pronomen *illo*, non refert certiores facientes, sed Turcas ipsos; id est, illisque Turcis ad id favorem dederint.

2. Verum his non obstantibus affirmativam sententiam docet Hurtadus de Mendoza in 2.2. disp. 76. sect. 3. §. 68. quia pronomen, *illo*, refert utroque, nempe & Turcas, & omnes, qui arma ferunt, certioresque faciunt hostes; cum enim ea lege velint Pontifices hostibus arma eripere, omnemque rationem impetendi Christianos, eorum animus est negari omne auxilium, consilium, & favorem. Turcis negatur favor, ne possint juvari, fidelibus ne juvare; cum enim utrumque sit apprimè utile ad Pontificis institutum, & verba possint in utrumque quadrare propitissimum, cur non fiet, maxime cum nomen *ad id*, hoc sonet aperte; refert enim damnum. In damnum, inquit, Catholica Religionis certiores faciunt, illisque ad id consilium præstant. Ac si dicat, præstant auxilium ad id damnum, non solum ad explorationem consiliorum, sed ad damnum. Deinde si ly *illisque*, refert Turcas, adhuc Consiliarius comprehenditur. Proditio enim consilij Regij favor est in Turcam, quem ipse emeret card. Et hæc omnia docet Hurtadus *ibi* *supra*. Vide puto utramque sententiam probabilem esse.

RESOL. XLIX.

Cum in Regno sit magna penuria carnis, & in perniciem refectamentaria in dies plura animalia macilentur, dubitatur, an sine metu excommunicationis liceat emere à Turcis supradicta animalia, & cum illis alia victualia permutare?

1. An commercium cum infidelibus non intelligatur tempore necessitatis?

Et adducuntur multi Doctores pro explanatione, quando jure postremo sit licitum, vel prohibitum infidelibus mercimonia deferre. Ex part. 2. tract. 16. & Misc. 2. Refol. 34. alias 36.

§. 1. Respondendum videtur negativè, ex auctoritate cap. quod olim, de Indis, & Clementis Papæ V. in Extravag. *Multa mentis* eod. tit. ubi renovat Extravag. Nicolai Papæ IV. incip. *Olim*. Et hanc sententiam videntur docere doctissimi Iurisperiti Alexander vol. 7. conf. 130. Boetius decis. 178. & Straccia tract. de mercatura p. 2. a. n. 40. usque ad n. 51. ad illos, & non pigebit.

2. Sed mihi supposita veritate facti, (quod an ita sit videant illi ad quos spectat,) contraria sententia probatur, nam puto licitum esse deferre infidelibus etiam res prohibitas, quando deferuntur in Christianorum utilitatem, ut si commutentur, vel vendantur pro iis, quibus indigent magis Christiani, ita ut major sit eorum commoditas, quam damnum inde proveniens. Ita ex Societate Jesu Valer. Reginald. in praxi, tom. 1. lib. 9. cap. 18. n. 301. & ex Dominica familia Ant. de Souza in exposit. Bulla Cana, c. 8. disp. 5. n. 2. & Alterius de censuris, tom. 1. disp. 8. lib. 5. cap. 4. §. ut probetur.

3. Adde quod commercium prohibitum cum infidelibus non intelligitur tempore necessitatis, ut in casu simili, & aliis notavit novissimè Coninch de actibus superni. lib. 1. disp. 18. n. 1. 8. cum Suarez tractat. de fide, disp. 18. sect. 6. n. 8. Ratio est, quia, ut notavit Filliuc. in quest. moral. tom. 1. tract. 16. cap. 6. n. 147. & Sayrus de censuris, libr. 3. cap. 12. n. 34. præceptum Ecclesiasticum non obligat cum tanto rigore, & ne-

cessitas in hac materia accipitur moraliter, ut etiam in casu simili notavit Anton. Ricciol. in tract. de pure person. lib. 2. cap. 41. n. 19. & Tabiena verb. medicus, man. 17. verb. Indis, n. 6. Talem verò necessitatem extare in casu nostro multi asserunt. Ergo licitum erit tale commercium; & permutationes rerum.

4. Nec obstant ea, quæ in contrarium adduximus, nam illi Doctores, ad c. quod olim, non loquuntur in casu nostro, videlicet necessitatis, seu quando victualia deferuntur propter majorem utilitatem, quam nos Christiani præcipimus.

5. Ad Extravag. Nicolai & Clementis respondet cum Sylvestro verb. excommunicatio, 7. n. 60. & Petro de Lorca in 2. 2. D. Thoma disp. 5. n. 7. ibi: Pontifices prohibere deferre victualia, & alia mercimonia in Alexandriam, vel alia loca Sarracenorum terræ Egypti, non autem prohibere supradicta deferre ad alios Sarracenos: & si hoc prohiberent, respondendum est, ut *supra* ad cap. quod olim, de Indis, non loqui videlicet in casu nostro.

6. Sed vide, si liber, circa præsentem questionem Conradum de contract. tract. 3. §. 5. 1. concl. 1. Gambartum tract. de casibus reserv. cap. 7. Bonacinum de legibus disp. 3. q. 2. punct. 5. n. 2. Molfes. in sum. tom. 1. tract. 11. cap. 2. n. 23. Sayrum de censuris, lib. 3. cap. 11. Alterium etiam de censuris, tom. 1. disput. 8. lib. 5. cap. 1. & seq. Suar. in 3. p. D. Thom. tom. 5. disp. 21. sect. 2. Navar. in cap. ita quorundam, de Indis. Filliuc. tom. 1. tract. 16. c. 6. n. 139. Azorium p. 1. lib. 8. cap. 23. Duardum in Bull. Can. lib. 2. can. 7. q. 1. & 2. Tabienam verb. excomm. n. 5. & 6. Naldum in sum. verb. Infidelis, n. 2. qui falsissimè tractant, quando jure positivo sit licitum, vel prohibitum infidelibus mercimonia deferre.

RESOL. L.

An pœna contra duellantes ipso facto incurranter?

Ex quo deducitur, an publicus percussor Clerici sit vitandus ante sententiam iudicis declarationem? Ex part. 11. tract. 8. & Misc. 8. Ref. 21.

§. 1. Causa est frequentissima, & ad illum negativè responder Petrus Navarra de resi. leg. 2. cap. 3. num. 292. specialiter, & novissimè Concilium Tridentinum in dict. cap. 19. §. 25. de reformatione sub gravibus poenis ulum duellorum reprobatur. Primum ipso facto excommunicatos esse decernit Dominos temporales; qui locum ad monomachiam, sive duellum in terris suis inter Christianos concesserint. Secundò privati sunt dominio Civitatis, vel loci apud quem duellum sit permisum, si ab Ecclesia obtinuerint, vel si feudo habeatur, eo privati ipso facto, domino directo acquiratur. Tertio ipsi pugnantes, & eorum patris excommunicationem incurrant, & bonorum præscriptionem, ac perpetuam infamiam poenam; & ut homicidæ puniri debeant, si qui in ipso conflictu decesserint, careant Ecclesiastica sepultura. Quarto illos, qui in causa duelli consilium dederint, aut spectaculo interfuerint, excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneri. Non tamen credimus poenas tertij, & quarti ordinis ipso facto incurri, *ni ex text. ipsius oratione colligitur*. Ita Navarra.

2. Sed prorsus ejus sententiam rejiciendam esse, & affirmativam omnino tenendam existimo. Vnde rectè nominatim contra Navarram insurgit Doctor Sorbonicus Andreas Duvalius in secunda secunda Divi Thomæ, tractat. de Charitate, quest. 17. artic. 1. in fine, ubi loquens de poenis contra duellantes sic asserit: An autem ipso facto hæc poena

ab